Год. IV. София, 27 ноември 1933 год. Брой 11.

Стефанъ Караджа

ОРГАНЪ НА ДОБРУДЖАНСКИЯ МЛАДЕЖКИ СЪЮЗЪ ВЪ БЪЛГАРИЯ

Редакторъ: НАЧО ДОБРИЛОВЪ.

Излиза два пжти въ месеца

Годишенъ абонаментъ:
За членове . . . 20 лв.
За нечленове . . 25 лв.

РЕДАКЦИЯ И АДМИНИСТРАЦИЯ — УЛ: „НИШКА", № 1.

ДА РУХНЕ НЬОЙ!

Имашъ нѣщо по-велико. —
Твойто
Право! Правото мощь несломима,
Херувима съ огненъ мечь, чрезъ
който въ бой и съ Ада си непобедима.

Преди четиринадесеть години, тамъ, нѣкжде близо до блѣскавия Парижъ, четирима или петь души, следъ недълги шушукания викнаха: „Ето миръ, приемайте!" Това бѣ „юридическата" база, която се сложи на заговора, продиктувана отъ умразата, отъ враждата и гнѣва, които атмосферата на войната бѣ така въ изобилие напластила въ душитѣ на петимата автори.

Последицитѣ отъ „великото" имъ дѣло и тогава и сега сж на яве. Жертви на тая явна неправда сж не само победенитѣ, сж и победителитѣ. Положението, което се създаде за победенитѣ, обаче, е отгатваще. Такова е и това на България. Много й взеха, тежко я обременихa. Ние, добруджанци сме една часть отъ взетото. Между непосрѣдственитѣ жертви на Ньойиската неправда сме и ние. Не ще се убеждаваме повече въ необходимостьта да се събори това, което безъ основи се построи. Самитѣ победители (Макдоналдъ и Мусолини) ни се притекоха на помощь, като го изреваха въ ушитѣ на тия, които още спѣха. Всѣкой поне съ това е съгласенъ, че нищо отъ този характеръ не се прави, за да просжществува.

Четиринадесеть години ние, поробенитѣ, вече викаме, тржбиме. Гласоветѣ ни сж вече прегракнали. Това не ни отчайва. Сега тонътъ, като че ли, е по-страшенъ. Наистина, шумътъ се засилва, бумтеното расте, землетресението е неизбежно. Ние, прѣкитѣ жертви, нѣмаме друго, освенъ да бждемъ готови за настжпващия моментъ.

Въоржжени съ правото, съ вѣрата и съ несломимиятъ си духъ, ние работимъ да ускоримъ събитията. Да видимъ разбити, унищожени веригитѣ на Ньойи, вериги, които ни душатъ, убиватъ, това е блѣнътъ на младитѣ добруджанци.

В. Василевъ
председатель на Съюза на мл. организации „Ст. Караджа"

Б. Н. С. Съюзъ и Добруджа

Изъ речьта на Д-ръ *Никола Минковъ*, бившъ председатель на Б. Н. С. С., произнесена на VII редовенъ конгресъ въ гр. Русе.

„Добруджа ни е скжпа и никое българско сърдце не я забравя, не само заради това, че тамъ днесъ има едно хилядно българско население, което говори езика ни и живѣе съ идеалитѣ ни, но и защото тази Добруджа — златна и красива Добруджа, преди нѣколко години само, преди едно десетилѣтие, стана огнище на националния героизъмъ и обезсмърти името си. Кое българско сърдце не трепва, коя българска душа не се свива при спомена за великата Тутраканска епопея? Тутраканъ е едно славно име въ нашата история, свързано не само съ една военна победа, но и съ единъ свѣтълъ мигъ и възторженъ подемъ на народа ни. При Тутраканъ: войници, жени и деца съ нечуванъ и незапомненъ героизъмъ, подъ градъ отъ куршуми и предъ призрака на смъртьта подчертаха волята на България да живѣе свободно. И докогато въ насъ живѣе спомена за подвига при Тутраканъ, ще бждемъ дълбоко увѣрени, че народъ, който знае така да се бори, ще извоюва свободата си! Тази вѣра се подхранва и отъ примѣра на единъ националенъ герой, който израстна до степень на легендаренъ водачъ на войска и народъ и следъ смъртьта си възкръсна въ народния епосъ, рицаря на Добруджа — Генералъ Колевъ!

Граждани на гр. Русе!

Добруджа е откжсната; единъ народъ е раздѣленъ! Жестокитѣ договори за миръ иматъ сила днесъ, обаче, тѣзи договори, които сж съ мастило подписани и отъ хора създадени, не могатъ да разкжсатъ връзкитѣ, които сж отъ Бога изтжкани; това сж ония нишки, които свързватъ Дунавската равнина съ героитѣ, паднали въ равнитѣ полета на Добруджа; нишки невидими, но могжщи и свещенни!"

Suo tempore!

Това е нашия възгласъ, това е нашия повикъ!

О време се опомнете господа, да не би нѣвга да е кжсно.

Нима е нужно да повтаряме правдивата латинска пословица, съ която да ви бодемъ въ очи — Oculus habent et non videtur, aurens habent et non audeütur — очи иматъ и не виждатъ, уши иматъ и не чуватъ.

Не виждатъ и се правятъ, че не виждатъ фактитѣ — резултатитѣ на тѣхното безумие презъ 1919 година; 40,000,000 роби презъ XX вѣкъ! Безправие и насилие, тероръ и беззакония. Нима е нужно да изнасяме и доказваме всеизвестни и неопровержими факти и истини... Нужно ли е да изнасяме на показъ нищетата и мизерията, въ която е изпадналъ цѣлъ единъ народъ, като българския, който бѣ безчовѣчно осакатенъ съ отрѣзването на всичкитѣ му крайници — най-плодороднитѣ и свидни провинции Добруджа, Тракия, Западнитѣ покрайнини и Македония — крайници, които му доставяха животворния сокъ за сжществуване.

Отпушете затъкнатитѣ ви съ памукъ уши и само за моментъ дайте ухо на плача, стенанията и воя на отчаяние на милионитѣ беззащитни сжщества, вой носенъ непрестанно както отъ Севѣрняка и Южняка, така сжщо и отъ вѣтъра отъ изтокъ и тоя отъ западъ.

Нима сте слѣпи предъ събитията въ Германия, гдето 80,000,000 просвѣтени человѣка съ различни разбирания и вѣрую, смѣло и съзнателно се нареждатъ подъ знамето на хлѣбъ, правда и свобода?!

Да говоря ли за Унгария, която съ нечуванъ героизъмъ отстоява и защищава своята справедлива национална кауза и гдето има само една молитва?

Suo tempore! Господа, за да не би да стане нѣвга късно! *Б. Д. Поповъ*

Нѣкога римскитѣ младежи, когато ставаха сутринь, когато си лѣгаха вечерь, когато разговаряха, когато отиваха въ академията, когато се молѣха, когато се любѣха, започваха и свършваха съ думитѣ:

— Delenda Carthago!

И Картагенъ бѣ разсипанъ, Картагенъ падна.

Така ще паднатъ мирнитѣ договори, които отнеха на България най-хубавитѣ й територии, щомъ младежьта непрекжснато повтаря:

— Да падне Нйойи!

ДОБРУДЖА И НЬОЙ

България се намѣси въ свѣтовната война не да завладѣе чужди земи и населения, а да освободи своитѣ поробени такива, да поправи неправдата, жестоката неправда извършена надъ ней въ Берлинъ презъ 1878 г. и въ Букурещъ презъ 1913 год.

Уви, напразно останаха върховнитѣ усилия и скжпитѣ жертви, които българския народъ, свободенъ и поробенъ, даде предъ свещенния олтарь на великата идея за свобода и обединение. България бѣ развѣнчана и въ побѣднитѣ си лаври и въ националнитѣ си идеали. Веригитѣ, въ които бѣ окована, още по силно се стѣгнаха. България наново бѣ унизена, оскърбена и ограбена.

Ньойиският договоръ отъ 1919 г. отреди зла участь и на Добруджа, която вмѣсто да бжде освободена до устието на Дунава, за да зажизѣе честита и щастлива, приютена въ скута на майката — Отечество, бѣ заробена и въ втората си половина, бѣ всецѣло хеърлена въ лапитѣ на ненаситния и вѣроломенъ съседъ, бѣ окована въ нови по-тежки и по-страшни робски окови.

Ньойи откъсна отъ България найсвидния й любимъ кжть, свещенната земя, българския Виглеемъ, изъ пепелищата на която въ вѣковетѣ като фениксъ изникна българската държава. Ньойи нарани жестоко народната ни душа, защото отне отъ българския патримониумъ земята, всѣка стжпка на която носи следитѣ на българското възродително дѣло, на нашата жизненость и творчество. Ньойи хвърли въ робство историческия „жгълъ", въ който лежатъ паметницитѣ на нашата веществена култура, гдето се намира великата гробница на нашитѣ славни деди и прадеди, надъ която и сега витае тѣхния безсмъртенъ духъ, устоялъ презъ вѣковетѣ на всички катаклизми, който е вдъхновявалъ и вдъхновява поколенията въ нескончаемата имъ борба съ враговетѣ на България.

Ньойи записа една отъ най-тъжнитѣ страници въ историята на България. Ньойи изневѣри и оскърби паметьта и на милионитѣ бойци паднали по всички фронтове на воюващия свѣтъ, въодушевени отъ една мисъль, окриляни отъ единъ идеалъ: да създадатъ нова ера въ свѣта, да нѣма роби, като всѣка държава принадлежи на своя народъ и всѣки народъ на своята държава.

Ньойи поиска да погребе Добруджа и да й сложи надгробния камъкъ на забвението.

Суетни усилия!

Добруджа живѣе въ душитѣ и въ сърдцата на нейнитѣ поробени и на разсѣянитѣ й въ изгнание чеда. Добруджа живѣе въ съзнанието и съвестьта на свободнитѣ българи, на всички поробени и на много свѣтли умове въ свѣта, които заедно съ насъ, трѣпнатъ отъ негодувание и омерзнение отъ създаденото отъ Ньойи и отъ другитѣ диктати отъ 1919 г. положение и, заедно съ насъ, се борятъ да възкресатъ погребанитѣ въ Парижъ, Ньойи, Сенъ-Жерменъ и Трианонъ правди и свободи.

Добруджанскиятъ поробенъ народъ и емграцията му сж на фронта на борцитѣ за ревизия не, а за унищожение на диктатитѣ отъ 1919 г, които смутиха реда и спокойствието въ Европа, които спрѣха възхода на человѣчеството къмъ творчество и величие.

Ние сме подъ знамето, задъ което сж наредени всички поробени малцинства и великата демокрация на Европа и Америка, и вдъхновението свѣтлото дѣло на което служимъ, ще вървимъ все напредъ отъ сила въ сила, съ непоколебимата вѣра, че ще победимъ, че иде възкресението, че иде свободата на Добруджа, че България ще бжде все тъй мощна и велика, както е била по напредъ.

Долу Ньойи!

Да живѣе свободата!

Ангелъ Стояновъ
(Председатель на Изпълн. комитетъ на Съюза „Добруджа")

Къмъ борба срещу пораженството.

Всѣка година, по една традиция, началото на която сложи Българскиятъ националенъ студентски съюзъ презъ 1929 год., на 27 ноември, черната годишнина отъ подписването на Ньойиския договоръ за миръ — изъ България тръгватъ стотици млади оратори, които въ многолюдни събрания издигатъ своя гласъ на протесть срещу жестокостьта на коравосърдечна Европа. Нѣма градъ, нито по-голѣмо село, което да не е споходено и кждето да не е произнесено огнено слово срещу една несправедливость, която, ето вече 14 години, гнети цѣлото българско племе.

Въпреки това, борбата срещу Ньойиския договоръ у насъ напоследъкъ започва да отслабва и то въ единъ моментъ, когато идеята за премахване на мирнитѣ договори започва да завладява все повече свѣта.

Това се дължи на едно пораженство, което систематически отъ известно време започва да се насажда у насъ. Вмѣсто цѣлия народъ да се обедини подъ своето национално знаме и да поведе решителна борба срещу Ньойиския договоръ, тъкмо сега, когато ревионизма завладява свѣта, у насъ се намиратъ хора и срѣди, които проповѣдватъ сближение и то при явното и категорично заявление на нашитѣ съседи, че тѣ ще приематъ едно сближение, ако бжде изградено на базата на statu'quomo. А това заявление значи, че нашитѣ съседи не само че нѣматъ никакво желание да облекчатъ положението на милонитѣ български малцинства, които живѣятъ въ заграбенитѣ отъ тѣхъ български земи, но че тѣ сж съвършенно чужди на мисъльта да ни върнатъ тѣзи земи. А безъ това, за сближение, ние не можемъ да мислимъ, защото сближение и приятелство може да има само тамъ, гдето има искреность и справедливость.

За нашитѣ „миролюбци", обаче, които проповѣдватъ на всѣка цена сближение съ съседитѣ ни, нѣматъ никакво значение цинцарскитѣ изстжпления въ Добруджа, и кървавия режимъ въ Македония, Тракия и Западнитѣ покрайнини. Тѣ аплодиратъ на размѣненитѣ „братски" цѣлувки между коронованитѣ глави, безъ да държатъ смѣтка, че тѣзи братски цѣлувки се съпровождатъ съ револверни истрели и кланета въ поробенитѣ български краища, кждето сълзитѣ на много български синове и деца не преставатъ да обливатъ тѣхнитѣ измжчени и изтерзани души.

За българската родолюбива младежь апельтъ за сближение съ съседитѣ ни при това положение на нѣщата и въ този моментъ, е не само пораженство, но то е предателство предъ интереситѣ и идеалитѣ на българското племе.

Българската родолюбива младежь не може да работи за такова „Балканско локарно". Затова, на 27 ноември, когато тя ще излѣзе и тази година да протестира срещу несправедливия Ньойиски миренъ договоръ, тя трѣбва да даде сигнала за борба срещу пораженството

Райко Ошановъ.

ПОСЛЕДНИ ДНИ

То бѣше въ кжсна есень. Въздишаха листата
тъй скрѣбно, тъй зловещо, почти съ човѣшки гласъ,
и както по полето умираха цвѣтята,
тъй нашитѣ надежди умираха тогазъ.

По Дунава безспирно ридаеха вълнитѣ
и яростно и смѣло заливаха брѣгътъ.
А тамъ, край брѣговетѣ листата на върбитѣ
се трупаха сразени отъ смъртъ.

О, свобода велика, на роби дарь небесенъ,
о, дни на скрѣбь безкрайна, на робски теглила, —
разминахте се мълкомъ въвъ тазъ печална есень.
и въ ужасъ безпощаденъ ний сведохме чела!

То бѣше въ кжсна есень. Молитвитѣ ни нѣми
погълна нощь дълбока безъ месецъ и звезди.
Задрънкаха окови ... Въ сърдцата ни смутени
умираха надежди, изчезваха мечти!

Янка Митева.

УЧАСТЬТА НА ДОБРУДЖА

Когато говоримъ за сждбата на българското племе и неговия исторически развой, ние нивга не забравяме, че тукъ влиза цѣлокупния български народъ — отъ Добруджа, Тракия Зап. Покрайнини и Македония. Когато говоримъ специално за сждбата и борбитѣ на североизточната българска покрайнина — Добруджа, ние винаги сме я считали за нераздѣлна часть отъ българската държава. Въ миналото, както и сега, тя се е чувствувала и се чувствува като българска земя. Тя всѣкога е земала най-живо участие въ борбитѣ на цѣлокупния български народъ въ неговитѣ църковни, културни и политически правдини. Необоримо доказателство и най-голѣмъ исторически фактъ за нейния български характеръ служи политическата ѝ сждба презъ първото българско царство. Въ предѣлитѣ на нейнитѣ равнини въ 679, великиятъ ханъ Аспарухъ основа своята държава, която стана и национално ядро на българското царство. Отъ Добруджа се роди националната мощь и култура на българското племе.

Но уви! Красивата земя на Аспаруха, земята на Добротица и Караджата, трѣбваше още въ пѫрвитѣ дни отъ освобождението на българското племе да търпи покруса и неволническа сждба. Съ Берлинския конгресъ отъ 1878 год., а после, съ Букурещкия миръ отъ 1913 год. Добруджа бѣ дадена на Ромъния. Дойде Ньойския „миренъ" договоръ отъ 1919 год. Той узакони беззаконието и неправдата, извършени надъ героичния български народъ. Отъ снагата на българската държава потекоха три кървави рѣки; издигнаха се три голготски кръста: въ Добруджа, Тракия и Зап. Покрайнини, а Македония бѣ окована въ още пострашни вериги.

Днесъ положението въ поробенитѣ български покрайнини е наистина страшно. Всички тѣ еднакво изпитватъ гнета на позорното, тираническо робство. Участьта на Добруджа е печална. Агресивниятъ ромънизъмъ не стихва въ своитѣ политически домогвания. Безчовѣчието и варваризмътъ шествуватъ победоносно. Чувствувайки се застрашена, Ромъния докара отъ върховетѣ на Пиндъ едно некултурно, диво и първобитно племе — цинцарското, което, подкрепяно отъ ромънскитѣ власти, днесъ е господарь въ свещенната земя на нашитѣ дѣди. Въ ерата на XX вѣкъ въ Добруджа се възкресиха башибозушкитѣ издевателства, които днесъ сж срамното петно на „културна" Ромъния. Бабукъ, Казимиръ, Кочина, Кавурга, Добричъ, Сарж-неби, Екисче и др., това сж новитѣ гробници на избититѣ добруджански българи. Тѣхното име е легионъ! Ромънската империалистична политика тласка въ родината на Караджата 16,000 цинцари, за да съкруши героичниятъ духъ на добруджанскитѣ българи.

Добруджа е скжпа загуба за цѣлия български народъ. Въ свещенната земя на пѫрвитѣ български царе останаха подъ робство повече отъ 300,000 българи и майката—Отечество се лиши отъ девствено-богатата площь на добруджанската земя, земята, която бѣ единиятъ бѣлъ дробъ на България, чрезъ който тя дишаше икономически.

Макаръ и подъ робство, Добруджа и нейнитѣ синове не губятъ надежда въ изгреващата свобода. Тя ще дойде, защото „мирнитѣ" договори, написани съ мастило и върху книга, не сж вѣчни. Вѣчни сж само истината и правдата. Добруджа ще бжде пакъ българска. Най-сетне, народъ, който вѣрва въ своето бждеще и работи за него, който вѣрва въ идеала на свободата той нивга не ще загине. Народъ, като българския, родилъ изъ своитѣ недра титани на борческия свободолюбивъ духъ,—ще прежде. Имената и свѣтлитѣ дѣла на плеадата борци — отъ Отца Паисия до Левски и Караджата, навѣки ще сиятъ въ страницитѣ на българската родна история, ще огрѣватъ мрачната наша действителность и ще сочатъ победния пѫть на българския мощенъ духъ.

Организираната добруджанска младежь, обединена подъ знамето на чуговния великанъ за свобода — Стефанъ Караджа, е горда да заяви, че следва и ще следва заветитѣ на борцитѣ за свобода. Тя се нарежда подъ знамето на цѣлокупния български народъ и нейниятъ борчески духъ остава неуязвимъ, въпреки жестокитѣ удари и, въпреки алчната замисъль на влаха и цинцарина да заличатъ златна Добруджа отъ картата на България. Тази младежь ще се бори съ всички сили и ще работи за премахване позорнитѣ Ньойиски диктати. Заедно съ свободнитѣ българи. тя не ще се примири съ робството на своитѣ кръвни братя въ страдна Добруджа, докато не види Божието слънце огрѣло и надъ свободна, българска Добруджа. Съ трудъ и постоянство, съ вѣра въ скорошното щастливо бждаще, въодушевявана отъ пламенния духъ на Караджата, добруджанската прокудена младежь ще държи гордо и смѣло факела на българщината и ще се бори за свободата на мила татковина, защото — „не се гаси това, що не гасне"!

Димитъръ К. Петкановъ,
секретарь на Добруджанския
Младежки Съюзъ

ХРОНИКА

На 19. т. м. Софийската младежка организация има общо годишно събрание, съ следния дневенъ редъ:

1. Отчетъ на делегатитѣ отъ учредителния конгресъ въ гр. Разградъ.
2. Докладъ на настоятелството.
3. Докладъ на контролната комисия.
4. Изборъ на ново настоятелство.

Следъ доклада на настоятелството и контролната комисия, старото настоятелство бѣ освободено отъ отговорность съ аплодисменти.

Пристжпи се къмъ изборъ на ново настоятелство и бѣха избрани следнитѣ младежи: Вичо Вичевъ, Любенъ Бояджиевъ, Кирилъ Стойчевъ, Петъръ Милановъ, Желѣзко Илиевъ, Здравка Куманова, Никола Поповъ.

На новоизбраното настоятелство пожелаваме ползотворна работа.

Настоящиятъ брой се посвещава специално на Ньйиската акция. Материалътъ отъ конгреса ще бжде помѣстенъ въ следващия брой, който ще излѣзе въ 4 страници.

Умоляватъ се всички организации и абонати да се отчетатъ за вестника въ най-скоро време.

ПЕЧАТНИЦА С. М. СТАЙКОВЪ — СОФИЯ

Не, не, никога!

Колкото повече адскиятъ екотъ на стоманенитѣ орждия се отдалечава, колкото повече се измѣня 'пристрастното и възбудено състояние на духоветѣ, при което се подписаха мирнитѣ договори, колкото по-ясно изпъкватъ направенитѣ отъ тѣхъ грѣшки, толкова по-често и по-настойчиво се изтъква необходимостьта отъ една ревизия на несправедливитѣ имъ клаузи.

Едва ли има нужда да се доказва, че миротъ, особено следъ голѣмата война, е не само европейска, но и свѣтовна необходимость. Ето защо, заслужаватъ поощрение такива международни инициативи, които на пръвъ планъ целятъ организирането на свѣтовния миръ на по-съвършенни и хуманни начала. Поради голѣмата широта и универсалность на идеала за миръ, невъзможно е неговото разрешение на практика само съ огледъ на близкитѣ интереси на една диктуваща положението държава или на конкретно сжществуваща групировка.

Водими ли сме отъ желанието за истински миръ, ще трѣбва да го организираме на почвата на международната солидарность. Искаме ли да дадемъ началото на нормализирани междудържавни отношения, необходимо е да ликвидираме съ политиката на хегемония —която, преценена отъ гледището на политическата история, е единъ отрицателенъ фактъ. Специално за стабилизирането на европейския миръ той трѣбва да бжде организиранъ въ рамкитѣ на междудържавна общность.

Тия елементарни истини трѣбва да бждатъ ржководни мотиви за всѣки политикъ, който има една мисъль въ живота си, да създаде нѣщо съдържателно и неопровержимо за народъ и човѣчество. А нѣма нищо по-ценно отъ положението да се създадатъ такива предпоставки за миръ, които да чертаятъ друмищата на всестранно икономическо и междудържавно развитие. Договорнитѣ клаузи, изкуствено съставени, като реаленъ резултатъ на мъсть и реваншъ, не дадоха като последица такова човѣчно и мирно развитие, а тѣхното дѣло е фактически много по-разрушително, отколкото това на последната война. Трѣбва такъвъ миръ, който морално и психологически да изключва ново самоизтрѣбление на народитѣ.

Едва ли политическата история на народитѣ познава другъ такъвъ прецедентъ, когато една победа е тъй жестоко и егоистично експлоатирана. Вмѣсто да бждатъ едно срѣдство за социално и политическо пресъздаване на свѣтовнитѣ отношения, договоритѣ за миръ създадоха хаосъ отъ тъмни сили и вандализъмъ.

Ние виждаме само единъ пѫть: — унищожението на мирнитѣ договори. Това унищожение трѣбва да стане въ интереса на мира и справедливостьта. Договоритѣ въ 1919 г. бѣха сключени при условия напълно отричащи най-елементарнитѣ закони на човѣчностьта. Победенитѣ народи приеха да бждатъ обезоржжени следъ обещанието, че бждащиятъ миръ ще е основанъ върху 14-тѣ точки на Уилсона. Договоритѣ бѣха подписани безъ на подсждимия да се даде последната дума за защита.

Днесъ премахването на договоритѣ е наложително. И то ще стане защото надъ аспирациитѣ на самозабравилитѣ се действува неумолимата логика на събитията. То ще стане, защото отъ всички точки на свѣтовнитѣ хоризонти истината възхожда и алчностьта на победителитѣ не ще може да я спре.

Ние, младитѣ, казваме заедно съ благородниятъ Уилсонъ: — „Траенъ миръ може да бжде само миръ, чийто принципъ е равенство при общо участие въ общи изгоди". *Л. Б.*

Софиянци ! Студенти !

Въ »Дълбокъ Зимникъ» на ул. Царь Освободитель» до Орловия мостъ, ще намѣрите отлежало Прошеково пиво и здрава и питателна храна.

Цени умѣрени — Посетете и ще се увѣрите

Добруджа и Ньойи

Две понятия, две идеи, които из основа вълнуватъ националното самосъзнание на българския народъ.

Добруджа — люлката на българската държава, искрата на нашия Ренесансъ, огнището на духовнитѣ ценности презъ днитѣ на петвѣковния робски животъ, житницата на България ...

Добруджа нѣкога и сега!..

Сега—подъ сѣнката на Ньойиски „договоръ", отровена, покрита въ трауръ и мизерия. Сега — подъ „грижитѣ" на необуздани цинцарски банди, на поругани честь, езикъ и вѣра..

Ньойи—Парижъ — най-голѣмото безумие и нечуванъ варваризъмъ на XX вѣкъ. Ньойи – Голготата на българския народъ.

Дълга е веригата на мжката, на спомена, надеждата и устрема, когато съпоставимъ идеята на Ньойи съ идеята за миналото, настоящето и бждещето на Добруджа.

Утре, 14 години отъ 27 ноемврий 1919 год., деньтъ на спонтанния протестъ и борбата за родината и свободата на поробенитѣ братя и сестри, острия конфликтъ между идеята за Добруджа и тая за Ньойи—Парижъ е пъленъ—и въ интереса на балканския миръ и споразумение, въ интереса на Европа и човѣчеството, той трѣбва да бжде решенъ, решенъ така, както историята, етнографията—безпристрастната наука диктуватъ. Реалната политика за вѣченъ миръ, за истинско О. Н. трѣбва да убиятъ идеята на парижкитѣ „мирни" конференции. На Ньойи, тѣ трѣбва да дадатъ свободата на анексираните отъ северъ, западъ и югъ български земи.

Европейската обществена съвестъ ако действително желае мира, трѣбва да знае това, пъкъ и като — млади и стари, — се налага да разлѣемъ широко вълната на негодуването и стрѣмежа на поробенитѣ братя и сестри къмъ промѣна, къмъ анулирането на Ньойиския диктатъ. Съ Ньойиския парадоксъ и положението, създадено отъ него, съ хаоса, съ потуленитѣ правно чувство и съвесть, съ дезорганизирания стопански животъ, трѣбва да се ликвидира чрезъ анулирането на Ньойиския „договоръ".

Борбата срещу него е борба на жадуващето миръ и справедливость човѣчество, но тя е преди всичко борба на цѣлокупния български народъ на поробенитѣ, защото нали Ст. Караджата бѣше казалъ: „Борбата за свободата на национално потиснатитѣ е тѣхно собствено дѣло".

Ан. Ил. Петровъ.

Четиринадесеть години!

И днитѣ безследно минуватъ
Унесени въ свойта печаль.
И сѣкашъ видения плуватъ
Надъ есенень гробъ запустѣлъ

Траяновъ.

Наистина, днитѣ минаватъ, месецитѣ се нижатъ, годинитѣ потъватъ въ забвение. Всичко полека-лека потъва въ забрава и само днитѣ, презъ които е забитъ ножа въ сърдцето на България, колкото по-далечъ оставатъ задъ насъ, толкова по-добре ги помнимъ, толкова повече заболява раната. Тѣ сж видения. Видения, твърде реални, които искаха да поставятъ България въ гроба. Видения, които днесъ напомнятъ, че борбата не е още завършена.

Деньтъ 27 ноември, годината 1919 Най-черната дата въ историята на България, която великитѣ сили запасаха въ края на свѣтовната война.

Четиринадесеть години, дълги като четиринадесеть вѣка, минаха отъ тогава. За другитѣ, за победителитѣ това сж четиринадесеть мига. Но за насъ, българитѣ, били въ свободна България или въ поробенитѣ крайща това бѣха и сж най-тежкитѣ години които сме преживѣвали.

Победенитѣ и поробенитѣ пъшкатъ и носятъ веригитѣ си. Но кажче ли победителитѣ забравятъ, че човѣшкитѣ свободи, възвѣстени отъ великата френска революция, се загнездиха въ душитѣ на цѣлото човѣчество и направиха невъзможно преломяването и претопяването на народитѣ.

Но ако неговиятъ протестъ срещу мирнитѣ договори не бжде чутъ чашата ще прелѣе и тогава: ще си помогне самъ, за да му помогне и Богъ.

Митя Морка